

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K povinnosti určit účet pro složení základního kapitálu při zakládání akciové společnosti

Záměrem tohoto příspěvku je upozornit na zdánlivě drobný, ale pro praxi poměrně problematický, požadavek zákona o obchodních korporacích týkající se náležitosti stanov při zakládání akciové společnosti – určení účtu pro složení základního kapitálu.

Nová úprava soukromého práva, jejíž jádro představuje zejména zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen **ObčZ**), a zákon č. [90/2012](#) Sb., o obchodních korporacích, v platném znění (dále jen **ZOK**), je účinná již téměř 4 roky, přesto se v právní teorii i praxi stále objevují nové sporné otázky a problémy, na které se jen zřídka daří nalézat všeobecně přijímané a uspokojivé odpovědi. Tento negativní efekt tohoto významného zásahu do právního řádu byl již při přijímání rekodifikačních předpisů opakovaně zdůrazňován a zřejmě ani nebylo možné se mu zcela vyhnout. Úkolem právní teorie a praxe (zejména pak praxe soudní) by však mělo být negativní dopady na běžný život alespoň minimalizovat. Oblastí, v níž je jakákoliv nejistota či zbytečná zátěž obvykle spojena s významným rizikem vzniku neočekávaných nákladů, je nepochybně také právo obchodních korporací.

V tomto příspěvku bych chtěl poukázat na jednu na první pohled marginální a dílčí otázku, která však v praxi může přinášet nepříjemné komplikace. Mám na mysli požadavek ustanovení §253 ZOK, které se týká zakládání akciových společností, a které uvádí: „Založení společnosti je účinné, splatili-li každý zakladatel případné emisní ážio a v souhrnu alespoň 30 % jmenovité nebo účetní hodnoty upsaných akcií v době určené ve stanovách a **na účet banky určený ve stanovách**, nejpozději však do okamžiku podání návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku.“

Na první pohled se zdá, že toto ustanovení pouze řeší otázku, v jaké výši je nutné splatit vklady zakladatelů (a emisní ážio), aby bylo založení společnosti účinné. Neočekávanou komplikací je nicméně v tomto ustanovení formulace, dle níž příslušné vklady musí být splaceny „na účet banky určený ve stanovách“. Z hlediska gramatického výkladu se jeví být tato část poměrně jasná. Ve stanovách by měl být určen konkrétní účet (číslo účtu), na který budou zakladatelé prostředky hradit. S tím je však spojeno několik zásadních problémů.

Předně, ve smyslu ustanovení §23 ZOK platí, že peněžitý vklad do kapitálových společností se splácí na zvláštní účet u banky, který zřídí správce vkladu. Z hlediska praktické časové posloupnosti je nicméně nereálné, aby byl v návrhu stanov, který je předkládán k přijetí ve formě notářského zápisu, určen správce vkladu a zároveň již i konkrétní účet, který by měl tento správce vkladu zřídit. Správce vkladu je totiž určen a ustanoven do „funkce“ až přijetím stanov, tedy až přijetím stanov se určená osoba stává správcem[1]. Vyhovět požadavkům doslovné dikce zákona tedy není logicky dost

dobře možné. Aby byl zřízen účet pro složení vkladu, musí být ustanoven správce vkladu. Aby byl ustanoven správce vkladu, musí být přijaty stanovy. Stanovy při jejich přijetí tedy nemohou obsahovat označení účtu, který bude moci být správcem zřízen až po jejich přijetí.

V praxi zakládání společností nicméně i přes výše uvedený logický rozpor není neobvyklé se s požadavkem na doslovné naplnění podmínek tohoto ustanovení setkat. Z naší (poměrně nedávné) zkušenosti pak vyplývá, že ani velké a renomované bankovní ústavy toto běžně neakceptují a požadavek na otevření účtu ke složení vkladu před založením společnosti (přijetím stanov) považují za nestandardní. Je sice pravdou, že praktická řešení je možné nalézt, např. předběžné rezervování či příslibení konkrétního čísla účtu, který je pak správcem formálně otevřen až po přijetí stanov[2], nicméně takové řešení je často spojené s nutností vyjednávat s příslušným zástupcem banky a nezřídka jej i zdlouhavě přesvědčovat o dovolenosti a nutnosti takového postupu. Nemusím zřejmě zdůrazňovat, že v nákladném, složitém (a často i urgentním) procesu zakládání akciových společností je každá taková komplikace představující nejistotu a časovou ztrátu nanejvýš nežádoucí.

Přitom řešením by zde byl pouze drobně odlišný, avšak výrazně rozumnější a vstřícnější výklad dle pravidel §2 ObčZ, tedy preference smyslu příslušného ustanovení před jeho doslovným zněním. Účelem uvedeného ustanovení je nepochybně zajistit, aby bylo před podáním návrhu na zápis společnosti do Obchodního rejstříku (tedy před vznikem společnosti) zajištěno transparentním způsobem vnesení příslušných kapitálových prostředků. Toto je však v praxi osvědčováno již potvrzením banky a také potvrzením samotného správce vkladu o tom, že vklady byly v předepsané výši splaceny. Předložení těchto dokladů je pak nezbytné pro to, aby rejstříkový soud (notář) zápis společnosti vůbec provedl. Z tohoto pohledu není zřejmé, jaký vyšší stupeň ochrany (zakladatelů, třetích osob) by představoval požadavek na konkrétní uvedení čísla účtu ve stanovách a o co menší by tato ochrana byla za situace, kdy by ve stanovách byl uveden pouze **způsob určení příslušného účtu** – tedy například tak, že se bude jednat o účet zřízený správcem vkladu u konkrétního bankovního ústavu do určité doby po přijetí stanov, jehož číslo bude (např. písemně) oznámeno zakladatelům.[3]

Domnívám se, že tento naznačený postup a výklad vyhovuje účelu ustanovení §253, vychází vstřícně právní i bankovní praxi a nepředstavuje logický ani věcný rozpor s jinými ustanoveními ZOK, zejména §23. Naopak opačný, čistě gramatický výklad, jak již bylo naznačeno, vede k praktickým obtížím a nutnosti hledat „kličky“, které by v právu měly mít místo snad jen v předsudcích laické veřejnosti.

Dovolím si tento příspěvek zakončit (myslím velice přiléhavým) citátem pana prof. Petra Hajna, který uvedl, že právníci by neměli „*nikdy vyjít od paragrafu, ale od toho, co je rozumné - když umím hledat, vždycky na rozumné řešení nějaký paragraf najdu*“[4].

Mgr. Petr Possel,
advokát

[TAUBEL LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Sokolovská 68/105
186 00 Praha 8

Tel.: +420 226 251 057
e-mail: office@taubellegal.com

[1] Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, pasáž k ustanovení §253.

[2] Shodně viz op. cit. sub 1.

[3] Totožný návrh viz také Lasák L., Pokorná P. a kol.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I. díl. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 234.

[4] V právu neexistují jediná možná řešení. Online.muni.cz. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Korporátní dluhopisy v ČR: růst trhu, regulatorní limity a koncentrace rizik v segmentu podlimitních emisí](#)
- [Dělení, převod a přechod podílu v s.r.o.](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)